

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
ahová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

***** Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 24 K
Félévre — — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egy hónapra — — — 2 K
— Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadlak
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
déltűn 5 órakor. *****

Nagybecskerek, 1911.

XL. évfolyam 197. szám.

Szerda, augusztus 30.

A törvényhatóságok és az obstrukció.

— augusztus 30.

Az ellenzék a maga képtelen „harcá-
ban“, mely minden országgyűlési tárgya-
lást lehetetlenné s a parlamentet nevétség
tárgyává igyekszik tenni, immár szemközt
találja magát a megyei és városi törvény-
hatóságok egész sorával.

Mióta Versecz kimondta határozatban,
hogy elítéli az obstrukciót s erről körirati-
lag értesíté az ország összes municipiumait
nem mulik el nap, hogy az ország valamely
vidékén ne nyilatkoznék meg a nemzeti ér-
telmség szava e szomorú ügyben a tör-
vényhatósági közgyűlések útján s kivétel
nélkül valamennyien hozzájárultak a ver-
seczi határozathoz, azonosították magukat
vele s pálcát törtek a politikai izgágaság
szánalmas hősei: az obstrukció ellenzék
törpe minoritása felett.

A hatás, melyet előidézni akartak, va-
lóban rosszul sikerült. Abban reményked-
tek, hogy a közvélemény mellettük van s
ime mindenütt ellenük fordult. Botorul ki-
hívták a nemzeti közvéleményt a legbar-
bárabb fegyverrel, aminek azonban két
éle van s őket sebezte véresre. Provokativ
föllépésükhöz itt a nemzet válasza, siker
helyett kapják a visszahatást, diadal
helyett a sújtó vereséget a törvényhatóságok
közönségének ítéletében, melyhez nem kell
magyarázat s kétség sem fér hozzá. E re-
zolúciókat a közgyűlések részint egyhangu-
lag hozták, részint oly nagy többséggel,
hogy a mérlegen alig volt ellensúly.

Az adatok e mérkőzésről s ennek ered-
ményéről pontos összeállítás szerint itt kö-
vetkeznek:

Versecz város	egyhangulag
Szebenmegye	"
Kisküküllőmegye	"
Debreczen város	"
Zólyommegye	"
Ugocsamegye	"
Besztercevármegye	"
Udvarhelymegye	"
Temesmegye	"
Ujvidék város	"
Selmeczbánya	"
Somogy megye	"
Tolnavármegye	109—25 ellen
Esztergom megye	33—28 "
Bácsbogyó megye	221—50 "
Nyitrávármegye	163—10 "
Szepesvármegye	68—14 "
Temesvár város	88—11 "
Baja város	39—10 "
Nagyvárad város	34—18 "
Arad város	54—18 "
Pozsony város	47 8 "
Zombor város	nagy többséggel
Komárom megye	"

Éppen tegnap volt egy hónapja, hogy
Versecz városa s vele egy napon, töle füg-
getlenül, Tolnavármegye meghozták ne-
vezetes határozatukat az obstrukció ellen. E
határozathoz ez egy hónap alatt huszonhat
törvényhatósági közgyűlés csatlakozott,
vagyis a megnyilatkozás a megyék részé-
ről aránylag szokatlan gyorsasággal tör-
tént meg. A többi törvényhatóság állásfog-
lalása a hónap hátralevő napjaiban és a
szeptemberben tartandó közgyűléseken fog
megtörténni. Jellemző, hogy az ellenzék a
maga obstrukciós taktikájának egyetlen
egy törvényhatóságban sem tudott védel-

met találni, sőt mindenütt elenyésző,
számba alig jövő kisebbség próbálkozott
csak meg azzal, hogy nem is annyira védje,
mint inkább mentegesse az obstrukciót. A
sok egyhangu állásfoglaláson kívül felöt-
lik különösen az, hogy az obstrukció el-
leni határozatok mindenütt négyeszeres, öt-
szörös, sőt némely helyütt tizszeres több-
séggel is jöttek létre.

Valóban tükröképet láthat e táblázat-
ban az obstrukció ellenzék nemcsak önma-
gáról, hanem a pusztulásról is, amit vak-
merően mindent kockáztató politikai tak-
tikájával az ország itélőszéke előtt a maga
értéke rovására saját presztizsén vég-
bevitt.

— A német gazdak az obstrukció ellen.

Megirtuk, hogy Szentborbála (Seul-
tour) község választói legutóbb gyűlést
tartottak, amelyen elítélték az obstrukciót
s erről értesítették szeretetük és ragaszkodá-
suk kifejezésével dr. Dellimanics Lajos
főispánt. A szentborbálai németajku vá-
lasztópolgárok ezenkívül közölték határo-
zatukat a kerület általánosan nagyra-
becsült és szeretett képviselőjével Rónay
Jenővel is, akihez a következő levelet in-
tették:

A mai napon egybegyűlt Szentborbála
(Seultour) községi képviselőválasztók
Meisz Antal indítványára egyhangulag ki-
mondottuk, hogy *hazafias aggodalommal
látjuk és a leghatározottabban elítéljük az
ellenzéki kisebbség obstrukcióját*, mely
tarthatatlan inparlamentáris ténykedés
napról-napra feldulja az országgyűlés bé-
kéjét és megakadályozza annak üdvös
munkásságát.

Együttal kimondjuk, hogy teljes biza-
lommal viseltetünk méltóságod politikai
tényei iránt. További kitartást és teljes si-
kert kívánva, mély alázattal

„TORONTÁL“ tárcája.

Próbáratétel.

Az óvodában nagy ujság van: Félici-
enne kisasszony férjhez megy.

Az öt éves Tototte-ot nagyon bántja ez
a dolog. Csecesemőkorra óta a bölésőde gond-
jaira bízták, azután az óvodába került s
szülőit csak éppen hogy „észrevette“ egy-
szer-máskor, de jóformán alig ismerte őket
Mert reggel mindig álmos volt, este meg
már aludt, amikor meglátogatták. Így hát
az otthon eszméje nála nem az igazi ott-
hont, hanem az iskolát jelenti, ahol a nap-
nak legnagyobb részét tölti s ahol made-
moiselle Félicienne is ott van.

Mademoiselle az ő szemében egy neme
a mamáknak, azzal a különbséggel, hogy
jobban az övé, mint az igazi mamák. Hogy
az anya mamája valakinek, az szükséges-
ség, tény, amit megváltoztatni nem lehet,
de mademoiselle ugy gyermekének fogadta
Tototte-ot, megnyerte, napról-napra hódít-
totta meg szemével, életerejével, lényének
bensőségével, a magáéva tette őt. Így hát
a tulajdonjoga egyre éber marad.

A többi tanítvány versengése e téren
nem zavarja Tototte-ot, őt különösen ked-
veli a kisasszony s bizonyos tekintetben
„egyetlen gyermek“. Orvosi rendelethől
börnyaktartót visel, mely egyik oldalon
magasabb, mint a másikon s arra való,
hogy rossz fejtartását — mindig egyik ol-
dalra hajtja fejét — megjavítsa. Ez a

nyaktartó néha megfordul. A mademoi-
selle mindannyiszor helyreigazítja. Ebből
látható, hogy sokkal többet foglalkozik vele
mint a többi gyermekekkel.

Tototte kérdezősködik:

— Mit tesz az, hogy mademoiselle
férjhez megy?

A válasz kétségbeesíti

— Mademoiselle is mama lesz, mint
Tototte mamája, vagy a Cricrié. Lesznek
apró gyermekei, neki magának s azok vele
fognak lakni . . .

— És a többiek . . . az iskolabeliek?

— Azokat nem fogja annyira szeretni,
mint a sajátjait.

— Egyetlen egy sincs, akit úgy sze-
retne ezentul, mint azelőtt?

— Nincs, mert a férjét is szeretni kell.

A pünkösdi ünnepek után, Tototte, az
iskolábajövetel első reggelén az ajtóban
leskelődik. Azt hallotta, hogy mademoiselle
kihasználta a tizenöt napi szabadságot s
tényleg férjhez ment. És most bejön az is-
kolába. Vajjon a remény nélküli boldogta-
lanságot jelenti ez? Mindennek a végét?

Nem! Mademoiselle egyedül van. Még
nem hozza magával a kicsiny gyermekeit.

És ugyanaz a ruha van rajta s ugyan
az a mosolygó arc néz a gyermekekre. To-
totte megelégnélkül: talán nem is változik
meg semmi!

Fájdalom, alig terelte össze Félicienne
tanítványait a teremben, a következő be-
szédet intézi hozzájuk:

— Nem tudjátok az ujságot? Nevet
változtattam, most már nem vagyok made-
moiselle Félicienne, hanem madame Leg-
rand. Ezentul nem kell mademoisellenek
szólitanotok, hanem madamenak.

A gyermekek érdeklődve néznek rá s
aztán játékot találnak ki, melyben mada-
menak is jut szerep. Csak Tototte nem vesz
részt benne. Ő nem képes másként nevezni
Féliciennt, csakugy, ahogy nem lenne ké-
pes az anyját tegezni. Ideges fuldoklás
fogja meg a hangját.

Ha „madame“-ot mond, kell, hogy a
„mademoiselle“-t kivesse a szívéből . . .
Olyan ez, mintha így szólna hozzá: — Hal-
gasson hát ide, maga, akit nem ismerek!
— mihelyst megpróbálkozik vele, már
mindjárt nem a mademoiselleről van szó,
hanem valakiről, aki nincs jelen: és akkor
szavainak nincs értelmük. Tototte csaknem
megnémul s harapófogóval se lehet kihuzni
belőle a szót: madame.

És nemsokára kétségbeesítő dolog kö-
vetkezik: Tototte hiában szoritja össze az
ajkát, hogy a „mademoiselle“-jét megtart-
hassa, a többi gyermeket „madame“-ja még
is elveszi azt tőle! A szeretett kisasszony
felel e szóra, belesimul uj nevébe s elfelejt-
kezik Tototte-ról, aki néma marad.

De hát mit akarnak? Tototte-nak sem-
mije sem volt a világon: sem játékszere,
sem boldogsága, csak ez az egy kisasszonya
a mademoiselle. És most elvették tőle. Jó.
Tototte meg fog halni. Az ebédlöben alig
eszik valamit, az udvarban a fal mellett

— **Beiratások a Messinger-féle leánynevelőintézetbe.** A helybeli Messinger Karolin-féle elemi, polgári és továbbképző tanfolyamokra a beiratások az 1911/912 iskolai évre szept. hó 1, 2, 3 és 4-én délelőtt és délután eszközöltetnek az intézetben (Nádor-utca 5.) A javító, pót és különbözeti vizsgák aug. 31-én délelőtt 9 órakor tartatnak. Zene, festészet és idegen nyelveken kívül a gimnáziumi osztályokra való előkészítésben is részesülhetnek a tanulók.

— **Aki a vasuti síneken sétál.** Popovics Illés resicabányai gyári munkás vasárnap délután jókedvében a vasuti pályatesten sétált. Egyszerre csak hallotta, hogy mögötte egy mozdony közeledik. Annyira megijedt, hogy lába szinte gyökeret vert s nem tudott a félelemtől mozdulni. A gépész észrevette ugyan Popovicsot, de már nem tudott fékezni. A szegény embert a vonat halálra gázolta.

— **Tűz.** Mint Rezsőházáról jelentik lapunknak, ott a napokban rövid egymásután két ízben fordult elő tüzeset. A tűz mindkét esetben a község határában fekvő szántóföldeken volt, nevezetesen *Tiszje Lőrinc* földjén ahol mintegy 200 korona értékű és *Teszling* Henriknél, ahol körülbelül ugyanennyi értékű szalma és takarmány pusztult el. A károk biztosítás útján megtérülnek.

— **Halál 50 fillér miatt.** Lugosról írják: *Vlád* Demeter kiszorlenci mezőőr szombat este elment *Krizsán* István gazdához, hogy attól 50 fillér adósságát behajtsa. *Krizsán* előbb pálinkával kínálta vendégét és iddógálás közben civakodni kezdett a mezőőrel, hogy miért követel tőle pénzt. *Vlád* sem tűrte szó nélkül a piszkolást és hasonló jelzőkkel illette a gazdát, akit ez annyira feldühített, hogy a keze ügyébe akadó fahusággal néhányszor fejbekölömtotta vendégét, aki az üléstől csak pillanatra kábult el, a másikkban már védekezni akart a támadások ellen. *Krizsán* erre behozta az istállóból a vasvillát és *Vlád*ot mindaddig szurkálta, míg csak élet volt benne. A gyilkost letartóztatták.

TÁVIRATOK.

A sajtószabadság a parlamentben.

A miniszterelnök a sajtószabadságért. — Lovászy indítványát elfogadják. — Azután névszerinti szavazások és interpellációk.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Alapos leckét nyújtott ma *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök azoknak, akik őt és a kormányt egy boulevard ujság megrendszabályozása miatt a sajtó üldözőjének kiáltották ki. A miniszterelnök ugyanis Lovászy Márton ismeretes sajtóindítványának a mai tárgyalása során nemesak szóval bizonyította be, hogy ő a legteljesebb hiva a sajtószabadságnak, hanem bebizonyította azzal is, hogy Lovászy Mártonnak a sajtószabadság intézményes biztosítása érdekében s párt-szempontokon felülemelkedő indítványát magáévá tette. Ezzel bebizonyította továbbá azt is, hogy ama bizonyos ujság ellen tett intézkedése nem a sajtó ellen irányul és nem politikai üldözés, hanem egyszerű közrendi és közbiztonsági intézkedés volt, amely intézkedéseknek az országban mindenki, egyesek és intézmények egyformán alá vannak vetve. Természetes, hogy miután a miniszterelnök magáévá tette Lovászy Márton indítványát, azt a képviselőház is elfogadta s annak idején majd napirendre tűzi. Ezután a kis oázis után következett ismét a sívár homok, a névszerinti szavazások, végül pedig interpellációk.

Az ülésen *Kabos* Ferenc elnökölt s az ülés megnyitása után felolvassák az interpellációs könyvet, amelybe három interpelláció van bejegyezve.

Miután *Szmrecsányi* György, Beszkid Antal mentelmi ügyének az elintézését sürgeti meg,

Lovászy Márton megindokolja

a sajtószabadság ügyében multkor beadott indítványát. *Lovászy* Márton indítványában kifejti a sajtószabadság intézményes biztosításának a

NESTLÉ
gyermekliszjtje

vizzel felfőzve
csecsemők, gyermekek, valamint
gyomorbetegségek

régbevált tápláléka
50 év óta kipróbálva
és orvosilag ajánlva.

Tiszta alpesi tejet
tartalmaz
1 doboz 1 kor. 80 fill.
minden gyógyszerertárban és
drogeriában kapható.
Prospektus ugyanott.

439—12.10

szükségességét és kéri a képviselőházat, hogy erre vonatkozó indítványát pártkülönbség nélkül tegye magáévá és tűzze napirendre.

Khuen-Héderváry Károly gr. miniszterelnök kifejti, hogy ő teljes mértékben hiva a sajtószabadságnak s legutóbbi intézkedése sem a sajtószabadság ellen irányult. *Lovászy* Mártonnak azt az érvét, hogy jöhet egy alkotmányellenes kormány, amellyel szemben szükség van az erős és független sajtóra, nem fogadhatja el, mert az mindig tőlünk függ. Hangoztatja továbbá, hogy nem szabad egytűvé hozni a tisztességes sajtót azzal, amely az aljas emberi szenvedélyekre spekulál és meggyalazza a kulturát. *Lovászy* Márton indítványát azonban alkalmasnak tartja arra, hogy annak alapján a sajtószabadság intézményes biztosításáról gondoskodás történhessen s azért az indítványt elfogadja s hozzájárul hogy az napirendre tűzessék.

Erre a Ház minden további vita nélkül a sajtóindítványt egyhangulag elfogadja

s azt alkalom adtán napirendre tűzi.

Most következtek azután megint

a névszerinti szavazások, amelyekkel egy óra utánig fecsérelték el az időt.

Az ülés végén

interpellációk voltak. Interpellálnak: *Ostffy* Lajos Gyurák püspök kinevezése dolgában, *Egry* Béla a postai műszaki tisztviselők érdekében, *Szmrecsányi* György pedig a magyar aviatikusok segítéséért.

A Kossuth-párt értekezlete.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Politikai körökben nagy érdeklődéssel néznek a Kossuth-párt értekezlete elé. Azt mondják, hogy a pártértekezlet igen izgalmas lesz, mert *Lengyel* Zoltán ellen az értekezleten kizárási indítvány történik. *Lengyel* Zoltán ugyanis helyteleníti az obstrukciót s már a szabadszállási népgyűlésen is ilyen értelemben beszélt, de „Az Ujság“ munkatársa előtt tett tegnapi nyilatkozatában még határozottabban elítéli az obstrukciót. Ezt a kijózanodást a Kossuth-párt elemei különösen rossz néven veszik tőle s emiatt történik ellene a kizárási indítvány.

A magyar repülőmesterért.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A lapok rendőri tudósítói mozgalmat indítottak, hogy *Székely* Mihálynak, a magyar repülőmesternek egy repülőgépet szerezzenek s ne legyen kénytelen az osztrákok zsoldjában állani, akik lehetőleg gáncsot igyekeznek vetni sikereinek. A tudósítók ma délelőtt tisztelegtek *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnöknel s megkérték, hogy támogassa az erre irányuló mozgalmat, amit a miniszterelnök készséggel meg is ígért.

A kolera.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az Ujpesten és a fővárosban előfordult koleraesetek folytán megtett széleskörű, energikus óvintézkedéseknek valószínűleg meg lesz a kellő eredményük, amit bizonyít az is, hogy sem Ujpesten, sem a fővárosban ma délutáni 2 óráig újabb megbetegedés nem történt.

Tőzsde.

A Lloyd budapesti távirata augusztus 30.

Buza (szeptemberre)	23 20—
Buza (októberre)	23 68—
Zab (augusztusra)	17 68—
Tengeri (augusztusra)	16 32—

Törvényszék.

§ A bíróság nyári szünete véget ért. A nagybecskereki királyi törvényszéknél a nyári szabadságolások ideje lejárt s a bírák legnagyobbbrészt már visszatértek nyári vakációjukról. A folyosókon s a tárgyalótermekben, amelyek a nyári szünet alatt meglehetősen néptelenek voltak, most ismét élénk sürgés-forgás van, jelül annak, hogy a munka ismét megkezdődött. A törvényszéki elnök és a bírák kettő kivételével már napokkal ezelőtt átvették hivatalaikat s a még szabadságon levő *Junker* János törvényszéki bíró szeptember 22-én *Bödcher* Dezső pedig szeptember 26-án térnek vissza szabadságukról.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Gépolaj-raktár.

Cséplőgépolaj, jó minőségű, kilója 32 f.
Cséplőgépolaj, legjobbféleség . . . 38 f.
ingyen hordóval.

Motorgépolaj . . . kilója 76 f.
Automobilgépolaj . . . kilója 88 f.

Hengerolaj, kitünőféleség . . . kilója 82 f.
25 kilós kannákban kannával együtt 92 f.
Hengerolaj, jó minőségű . . . kilója 72 f.
Szilj- és szerszámolaj . . . kilója 48 f.
Ricinus és sesamolaj . . . kilója 1 80 f.
Tovottzsr ládikákban és kimérve, kilója 68 f.

Hordók ingyen adatnak, bádoggakkért különként 10 fillér számítatik, 5 kilós postakannák ára 90 fillér.

Kovács Sándor drogériája
Nagybecskerek.

Telefonsz. 43. (859—10.1) Telefonsz. 43.

815—52.3

SALVATOR

Gummi-
sarkak

Világ-
cikk

Utólérhetetlen
tartósságú.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VIII.

Kosztosokat

felvesznek

Nádor-utca 10. sz. a.

855-32

Szerbszentmárton község előjáróságától.
1273. sz. ex 1911.

Árverési hirdetmény.

Alólirott község előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező 10 éves, fekete s tenyésztésre még alkalmas **tenyészmén** nyílt árverésen a község házában folyó évi szeptember 21-én d. e. 9 órai kezdettel azonnali készpénzfizetés mellett eladatik.

Szerbszentmárton, 1911. évi aug. 25.

856 3.1

A községi előjáróság.

Kereskedelmi végzett

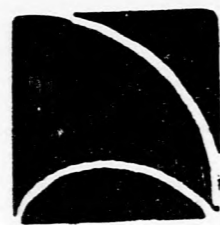
irodistanő

azonnali belépésre kerestetik.

Német nyelv okvetlen szükséges.

Csusner János, Nagybecskerek.

(8 0-31)

Nagy mennyiségű

égetett kút, kövező és homorú

téglákat

kizárólag csak a legjobb minőségben pontosan szállít

Wehner Testvérek

téglagyára, Nagybecskerek.

845-83

851-3.3

Fizetéssel

felvétetik tanoncoknak

2 jobb házból való

13 — 14 éves fiú

Ozv. Guttmann Jakabné
és fiai-nál Nagybecskerek.

Magyar-német-szerb nyelven beszélő,
szép kézirással rendelkező

kisasszony

egy helybeni előkelő üzletbe

felvétetik.

Ajánlatok a fizetési igények és referenciák megjelölésével „Állandó bizalmi állás” jellegre a kiadóhivatalba intézendők.

(858 2.2)

523-(8)12.10

Olcsó festékek!

Porfestékek, Okker 12 f., szatínóber 28 f., lombzöld 30 f., fazöld 28 f., horganyfehér 96 f. kilónként.

Olajfestékek bármely színben kilónként 1 korona

Padlófesték kilónként 1 korona.

Padlólakkok dobozonként K. 1.20—1.60

Brunolin kilója 1.60 fillér.

Siccativ „ 1.50 „

Terpentin olaj „ —88 „

Valódi firniss „ 1.60 „

Firnisspótlék „ —96 „

Enyv „ —96 „

Stricli „ —06 „

Gipsz kilója 10 és 24 fillér.

Façade falfesték: Nro 6, a legjobb és legtartósabb falfesték, kilónként 48 fill.

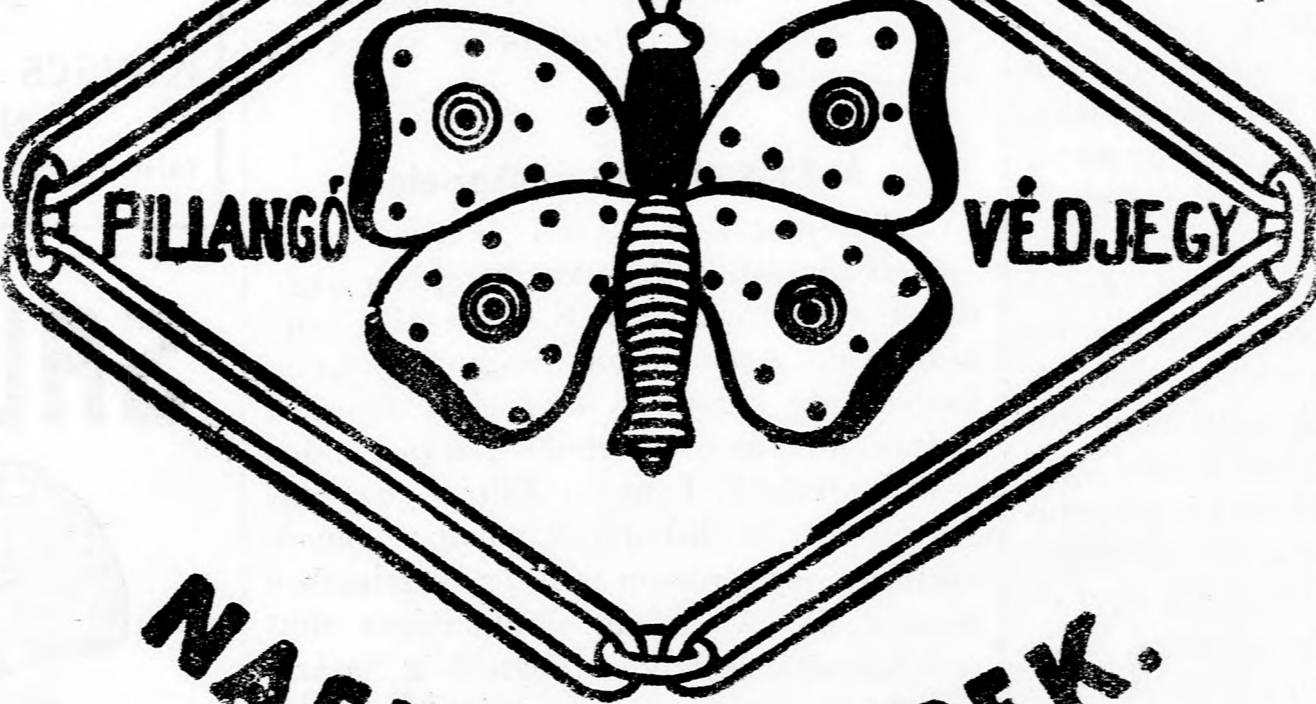
Anilin és egyéb festékek, Email-festékek esetek nagy választékban.

Kovács Sándor festékkereskedése
Nagybecskerek.

Telefon-szám 43.

Telefon szám 43

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

Telefon 201.

Telefon 201.

Benó Testvérek ezelőtt Kokits A. F. divat-, rövid-, játék- és cipőkereskedés Nagybecskerek.

Iskolai idényre ajánlunk:

Leány kötényeket, gyermek harisnyákat,
gyermek esőernyőket, gyermek ing és
gallérokat, hajkeféket, fésűt stb. stb.

Mindenféle kézmunkákban a legszebb választék.

Postai megrendeléseket a levél kézhez vétele után rögtön és pontosan elintézzük. Meg nem felelő áruk szívesen visszavételek.

Külön cipőosztály:

Fiú R. chevro cipő	K. 6.70
„ R. box cipő	K. 6.70
Leány R. chevro cipő	K. 5.80
„ R. box cipő	K. 5.80
Sárcipők Galoschni).	
Legjobb (pontos) iskolai előírás szerinti torna cipők	K. 3.—
Férfi strapa cipő	K. 7.50

Es follebb

445-x 51